ПРАВИЛА

ЗА ОЦЕНКА НА КЛИЕНТСКИТЕ АКТИВИ

В ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОСРЕДНИК

“СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ” АД

(допълнени и изменени на 31.10.2024 г

в сила от 01.11.2024 г.).

30 Юни 2008 година

Чл. 1. (доп. 2024) Правилата за оценка на клиентските активи в инвестиционен посредник “СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ” АД ("Правилата") са приети на основание чл. 7а от Наредба № 23 за условията и реда за оценка на клиентските активи на Комисия за финансов надзор ("Наредба № 23") от Съвета на директорите на инвестиционен посредник “СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ” АД ("ИП"). Правилата са допълнени и изменени на основание получени Препоръки от Комисията за финансов надзор от 12.08.2024 г.

(2) (нова, 2024) Правилата са изготвени съобразявайки се както с изискванията на Наредба №23 на КФН, така и вземайки под внимание Регламент (ЕО) № 1126/2008, Регламент (ЕС) № 1255/2012, Регламент (ЕС) № 1361/2014, Регламент (ЕС) 2016/2067, Регламент (ЕС) 2017/1986, Регламент (ЕС) 2017/2395, Регламент (ЕС) 2023/1803 и Закона за счетоводството (ЗСч) - § 1, § 2, с които в България е приет и се прилага Международен стандарт за финансово отчитане 13 „Отчитане по справедлива стойност“ (МСФО 13) и Международен стандарт за финансово отчитане 9 „Финансови инструменти“ (МСФО 9). Независимо, че настоящите правила се прилагат въз основа на Наредба №23 на КФН, а не на счетоводни стандарти, ИП отчита, че използването на информация от финансови отчети на емитентите при редица от методите предполага приемане по дерогация на залегналите в тези финансови отчети принципи в извършваните оценки.

Чл. 2. (1) Клиентски активи по смисъла на настоящите правила представляват финансовите инструменти и другите активи, които инвестиционният посредник държи, администрира или управлява за сметка на свои клиенти във връзка с предоставяните от него услуги по чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), включително лихвите, дивидентите и други подобни плащания, с изключение на влоговете по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за гарантиране на влоговете в банките при инвестиционните посредници-банки.

(2) В клиентските активи се включват и активите, по които има наложени тежести или които служат като обезпечение.

(3) (нова, 2024) Без ограничение на алинея 1, ИП не съхранява:

(а) дематериализирани финансови инструменти, които не се съхраняват в централен депозитар на ценни книжа, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (Регламент (ЕС) № 909/2014) и съответните делегирани актове и актове за изпълнение по силата на Регламент (ЕС) 909/2014;

(б) материализирани финансови инструменти, освен ако е създадена надежна организация за съхранението на тези книжа в банков сейф, нает специално за съхранението на такъв тип инструменти, при първокласна търговска банка;

(в) активи на клиенти, които не представляват финансови активи или парични средства съгласно Закона за счетоводството.

Чл. 3. (допълнен и изменен, 2024) Не подлежат на оценка по реда на настоящите Правила клиентските активи:

1) на членовете на управителния и контролния орган на инвестиционния посредник, както и на неговите прокуристи;

2) на лицата, които притежават пряко или непряко 5 или над 5 на сто от гласовете в общото събрание на инвестиционния посредник или могат да го контролират, както и на лицата, принадлежащи към същата група, към която принадлежи и инвестиционният посредник, за която се изготвят консолидирани отчети;

3) на регистрирания одитор, одитирал годишния финансов отчет на инвестиционния посредник;

4) на съпрузите, родините по права линия без ограничения, по съребрена линия до втора степен и по сватовство до втора степен включително на лицата по т. 1, 2 и 3;

5) на инвестиционните посредници;

6) на кредитните институции;

7) на застрахователите;

8) на пенсионните и осигурителните фондове;

9) на инвестиционните дружества от затворен тип, колективните инвестиционни схеми и дружествата със специална инвестиционна цел;

10) на държавата и държавните институции;

11) на общините;

12) на Фонда за компенсиране на инвеститорите, Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Гаранционния фонд по чл. 287 от Кодекса за застраховането;

13) на други професионални клиенти по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти;

14) (нова, 2024) представляващи материализирани финансови инструменти, съхранявани в банков сейф, нает специално за съхранението на такъв тип инструменти, при първокласна търговска банка.

Чл. 4. (допълнена, 2024) Оценката на клиентските активи по реда на тези Правила се извършва единствено с цел изчисляване на размера на дължимата от инвестиционния посредник годишна вноска към Фонда за компенсиране на инвеститорите и определяне на размера на компенсацията, която Фондът за компенсиране на инвеститорите заплаща на клиентите на инвестиционния посредник в случаите по чл. 77б, ал. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). За избягване на съмнение, посочените в член 3 изключени клиентски активи са изключени от оценка по настоящите правила, единствено доколкото не попадат в обхвата на защита от Фонда за компенсиране на инвеститорите. Попадането на клиентски активи в списъка на изключените активи по член 3 по никакъв начин не намалява, ограничава, отменя, или уврежда правото на защита на всички клиентски активи по реда на чл. 16, алинеи 8 и 9 от Директива 2014/65/ЕС, нито отменя задължението на ИП да оценява и отразява счетоводно и докладва в периодичния си отчет за финансовото състояние всички клиентски активи, спазвайки принципите на МСФО 9 и МСФО 13.

Чл. 5. Пазарната стойност на акции, допуснати до търговия на регулиран пазар, се определя по цена на затваряне на регулирания пазар, към последното число на месеца, за който се изготвя оценката, съответно към деня, в който е постановено решението по чл. 77б, ал. 1 ЗППЦК. В случай че няма сключени сделки през този ден, пазарната стойност се определя по цена на затваряне на регулирания пазар за най-близкия ден от двумесечния период, предхождащ деня по изречение първо.

Чл. 6. В случаите, когато акциите по чл. 5 от тези Правила са допуснати до търговия и на друг регулиран пазар или с тях се извършва търговия и на друго място за търговия,

пазарната стойност на акциите се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от мястото за търговия, на което за съответния ден е изтъргуван най-голям обем от акциите.

Чл. 7. (1) Пазарната стойност на облигации и други финансови инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар, се определя съгласно чл. 5 и чл. 6 от тези Правила, ако за сключените сделки със съответния финансов инструмент се публикува информация при условия и по ред, аналогични на тези, предвидени за акциите.

(2) (Нова, 2024) За избягване на съмнение, предходната алинея се прилага без ограничение за следните деривативни финансови инструменти, когато те са допуснати до търговия на регулиран пазар и с тях има сключвани сделки през последните 3 месеца:

(а) кол опции върху финансови инструменти;

(б) пут опции върху финансови инструменти;

(в) варанти;

(г) валутни суапи;

(д) лихвени суапи;

(е) суапи върху опции;

(ж) договори за разлики (CFD);

(з) борсово търгувани фондове (ETF) и затворени борсово търгувани фондове (CEF);

(и) стокови деривативи и деривативи върху въглеродни емисии;

(й) емисии права за участие в публично предлагане.

(3) (Нова, 2024) По отношение на регистрационни емисии и други временни емисии финансови инструменти, създавани от централни депозитари на ценни книжа, които не носят права и задължения на притежателите си, и с които не могат да бъдат извършени разпоредителни сделки за срока на съществуването им, не се прилагат алинеи 1 и 2, доколкото такива инструменти нямат цена.

Чл. 8. Пазарната стойност на акции или дялове на колективни инвестиционни схеми е последната обявена цена на обратно изкупуване. Когато дяловете на договорните фондове не са достигнали минимално изискуемата нетна стойност на активите 500 000 лв., за пазарна стойност се приема нетната стойност на активите на един дял.

Чл. 9. Пазарната стойност на държавни ценни книжа, издадени от Република България, е цената, определена като средноаритметична от цените "купува", обявени от двама първични дилъри към последното число на месеца, за който се изготвя оценката, съответно към деня, в който е постановено решението по чл. 77б, ал. 1 ЗППЦК.

Чл. 10. Когато акции са били предмет на публично предлагане в Република България и не са допуснати до търговия на регулиран пазар, те се оценяват по цената на придобиване за периода от придобиването до публикуване на съответния финансов отчет на дружеството - емитент, съдържащ данните по чл. 11, т. 1 от тези Правила.

Чл. 11. (изменен, 2024) При невъзможност да се формира пазарната стойност на финансовите инструменти съгласно чл. 5 – чл. 9 от тези Правила, включително, когато финансовите инструменти не са допуснати до търговия на регулиран пазар, пазарната стойност се определя, както следва:

1. за акциите на публично дружество, които са били предмет на публично предлагане в Република България, или акции на дружество, допуснати до търговия на регулиран пазар, от деня на публикуване на съответния финансов отчет на дружеството - по метода на нетната стойност на активите; стойността на една акция по този метод се определя, като активите по отчета за финансовото състояние на дружеството, намалени със стойността на текущите и нетекущите пасиви по отчета за финансовото състояние , се разделят на броя на акциите, без обратно изкупените от дружеството, ако нетната стойност е положителна;

2. за облигациите - по метода на дисконтираните бъдещи нетни парични потоци, като дисконтовият фактор се определя от инвестиционните посредници за съответната година до 31 януари и отразява най-малко основния лихвен процент на БНБ към края на предходната година и инфлационния индекс за предходната година, обявен от Националния статистически институт;

3. (допълнен, 2024) финансови инструменти и други клиентски активи извън тези по т. 1, 2 и 4 - по общоприети методи за оценка, определени в правилата по чл. 14 от тези Правила.

4. (нова, 2024) финансови инструменти, описани изчерпателно в чл. 7, ал. 2, с които няма сключвани сделки на регулиран пазар повече от 2 месеца, както следва:

(а) за кол опция и варант – като разлика между от една страна, (i) текущата пазарна цена на инструмента, право на придобиване върху който на определена цена се дава от съответната кол опция или варант, когато с този инструмент има сключвани сделки през последните 2 месеца; или (ii) справедливата цена, определена по настоящите правила, на инструмента, право на придобиване върху който на определена цена се дава от съответната кол опция или варант; и от друга страна, цената на упражняване на правото за придобиване на инструмента чрез упражняване на съответната кол опция или варант;

(б) за пут опция – като разлика между от една страна, цената на упражняване на правото за продажба на инструмента и отт друга страна, (i) текущата пазарна цена на инструмента, право на продажба върху който на определена цена се дава от съответната пут опция, когато с този инструмент има сключвани сделки през последните 2 месеца; или (ii) справедливата цена, определена по настоящите правила, на инструмента, право на продажба върху който на определена цена се дава от съответната пут опция;

(в) лихвени и валутни суапи, фючърси – по последна пазарна котировка съгласно данни от Терминал Блумбърг, когато такава котировка е не по-стара от 2 месеца, и нула – в случай че такава котировка отсъства или е по-стара от 2 месеца;

(г) договори за разлики (CFD) се оценяват на база очаквания паричен поток при реализация по текущи пазарни цени на договора за разлика когато с базисния инструмент има сключвани сделки през последните 2 месеца; и нула когато с базисния инструмент няма сключвани сделки през последните 2 месеца;

(д) борсово търгувани фондове (ETF) и затворени борсово търгувани фондове фондове (CEF), с които няма сключвани сделки през последните 2 месеца се оценяват на нула;

(е) стокови деривативи и деривативи върху въглеродни емисии), с които няма сключвани сделки през последните 2 месеца се оценяват на нула;

(й) емисии права за участие в публично предлагане), с които няма сключвани сделки през последните 2 месеца, до датата на приключване на процедурата, даващо възможност за упражняването им – по най-ниската цена, допустима за такива финансови инструменти при служебен аукцион за такива инструменти на съответния пазар, където те подлежат на упражняване.

5. (нова, 2024) За избягване на съмнение, без ограничение на посоченото в аления 4, финансови инструменти, за които е предвиден срок на упражняване, и които не са упражнени в този срок, имат нулева стойност след изтичането на този срок, независимо колко дълго продължава процеса по дерегистрацията им от съответния централен депозитар на ценни книжа.

Чл. 12. (изменен, 2024) Методът на нетната стойност на активите по чл. 11, т. 1. от тези Правила се прилага и при оценката на акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в случаите на временно спиране на обратното им изкупуване. Стойността на активите, на текущите и нетекущите пасиви на дружеството при прилагането на метода на нетната стойност на активите се определя на базата на последния публикуван отчет за финансовото състояние.

Чл. 13. Клиентските активи в чуждестранна валута се преизчисляват в левовата им равностойност по курса на Българската народна банка към последния работен ден на месеца, към който се изготвя оценката, съответно към датата на решението по чл. 77б, ал. 1 ЗППЦК.

Чл. 14. (изменен 2024 г.) **(1)** При определяне на цената на капиталови инструменти на непублични български и чуждестранни дружества, на основание член. 7а, алинея 1, точка 1 във връзка с член 6, алинея 1, точка 3 от Наредба №23 на КФН за условията и реда за оценка на клиентските активи, тази цена се определя по метода на нетна стойност на активите, който се основава на референтна база, чието определяне е описана детайлно в алинея 2 по-долу.

(2) (нова, 2024) Нетната стойност на активите (NAV), която се определя както следва:

(а) в случаите, когато оценяваното дружество е работещо предприятие (т.е. не е в процедура по финансова стабилизация по силата на решение на компетентен Европейски или национален орган като системна финансова институция, и не е в процедура по ликвидация или несъстоятелност), и когато това дружество е публикувало в източниците посочени в алинея 6 индивидуален междинен или годишен финансов отчет, обхващащ период, който завършва не по-късно от 2 (две) календарни години преди календарната година, в която се извършва оценката, то нетната стойност на активите е равна на стойността на собствения капитал по последния публикуван индивидуален финансов отчет на дружеството.

(б) в случаите, когато оценяваното дружество е работещо предприятие (т.е. не е в процедура по финансова стабилизация по силата на решение на компетентен Европейски или национален орган като системна финансова институция, и не е в процедура по ликвидация или несъстоятелност), и когато това дружество не е публикувало в източниците посочени в алинея 6 индивидуален междинен или годишен финансов отчет, обхващащ период, който завършва за период не по-стар от 2 (две) календарни години преди календарната година, в която се извършва оценката, то нетната стойност на активите не може да бъде надеждно определена въз основа на актуална финансова информация, и не съществува увереност относно статута на работещо предприятие на оценяваното дружество. В този случай се нетната стойност на активите се определя както е посочено в буква г) по-долу.

(в) в случаите, когато оценяваното дружество е в процедура по финансова стабилизация по силата на решение на компетентен Европейски или национален орган като системна финансова институция, то дружеството публикува до съответния компетентен орган и уведомява обществеността на регулярна база относно текущото ниво на капитализация в специализиран отчет, като в този случай нетната стойност на активите се определя въз основа на данните за общата маса на капитализация от този отчет. В случай, че такъв отчет не е публикуван, нетната стойност на активите се определя както е посочено в буква (г) по-долу.

(г) в случаите, когато оценяваното дружество е в процес на ликвидация или несъстоятелност, то има задължение да изготви ликвидационен финансов отчет, но следва да се отчете, че до приключване на процеса по продажба да активите на дружеството не съществува достатъчна увереност за точната сума на активите, с които се посрещат задължения към кредитори в процедурата по ликвидация или несъстоятелност, и съответно не съществува увереност относно стойността на нетната стойност на активите след удовлетворяване на всички кредитори. В тези случаи, нетната стойност на активите не може да се определи надеждно преди продажба на всички активи на дружеството, като от сумата на наличните нарични средства се извадят всички задължения на дружеството, включително разходите по ликвидация. Ето защо в тези случаи се приема, че нетната стойност на активите е нулева.

(д) след определяне нетната стойност на активите по посочените методи в букви (а) до (г) по горе, нетната стойност на активите се разделя на броя емитирани капиталови инструменти от дружеството към датата на оценката. Когато дружеството е емитирало повече от един клас капиталови и квазикапиталови инструменти, се използват съответните насоки за алокиране на общата стойност на собствения капитал между различните класове капиталови и квазикапиталови инструменти, определена в International Private Equity Valuation Guidelines (IPEV), публикувани на https://www.privateequityvaluation.com/Valuation-Guidelines, и приети за добра Европейска практика, залегнала в InvestEU насоките.

(3) (нова, 2024) При прилагането на съответния метод по алинея 2, нетната стойност на активите на едно дружество се определя винаги като неотрицателна величина. За избягване на съмнение, при пълна декапитализация на дадено дружество, т.е. случаите, в които стойността на собствения капитал е отрицателна величина, нетната стойност на активите се приема за равна на нула

(4) (нова, 2024) В случай, че за дадено дружество е налице нормативно (законово) определена цена на капиталовите инструменти, емитирани от това дружество, то вместо използване на методите описани в алинея 2, капиталовите инструменти на това дружество се оценяват по тази нормативно (законово) определена цена.

(5) (нова, 2024) Източникът за информация за броя емитирани капиталови инструменти, общият емитиран капитал, и видовете емитирани капиталови и квазикапиталови инструменти, по смисъла на член 7а, алинея 1, точка 2 от Наредба №23 на КФН е съответният регистър на дружествата в дадената държава, където е регистриран емитентът. За Република България, това е Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписванията. Редът за получаване на информация от съответния регистър е електронна справка в дадения регистър. За избягване на съмнение, обратно изкупените от дадено дружество собствени капиталови финансови инструменти, които не са обезсилени, се приемат за част от общия брой емитирани капиталови инструменти.

(6) (нова, 2024) Източник за извличане на финансови отчети, заедно с бележките към тях, доклада за дейността, и одиторският доклад по смисъла на член 7а, алинея 1, точка 2 от Наредба №23 на КФН са регистрите водени към съответните организирани пазари, МСТ или ОСТ, както и съответният регистър на дружествата в дадената държава, където е регистриран емитентът. За Република България това са информационният портал на Българска Фондова Борса АД и Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписванията. Редът за получаване на информация от съответния регистър е електронна справка в дадения регистър.

(7) (нова, 2024) Източник за извличане на информация относно статута на публично или непублично дружество (допускането до търговия на финансови инструменти на даден

емитент на организиран пазар, МСТ или ОСТ) са регистрите поддържани от операторите на тези пазари. За Република България това е информационният портал на Българска Фондова Борса АД.**(8)** (нова, 2024) При преобразуване на даден непубличен емитент, при което емитираните от него финансови инструменти не биват заменени с други финансови инструменти или обезсилени, и при което този емитент не придобива публичен статут, продължават да се прилагат посочените по-горе в настоящия член принципи.

Чл. 15. (1) (допълнен, 2024) Компенсаторни инструменти се оценяват на база пазарна цена, когато се търгуват на организиран пазар.

(2) (нова, 2024) В случай, че определен вид компенсаторни инструменти се използват като платежно средство и не подлежат на търговия на организиран пазар, тези инструменти не носят характеристика на финансов инструмент, а на платежен инструмент и цената им се определя въз основа на чл. 14, ал. 4 при наличие на законов или друг нормативен акт, който установява изрична цена за такива инструменти. При липса на законово определена цена за такива инструменти, тяхната цена не може да бъде определена надежно и се приема за нула.

Чл. 16. Информацията и документите, послужили за оценяване на финансовите инструменти и другите клиентски активи, се съхранява от инвестиционния посредник в продължение на пет години.

Чл. 17. Размерът на годишната вноска за текущата година, която инвестиционният посредник прави във Фонда за компенсиране на инвеститорите, се формира като сбор от произведението на средномесечната наличност на паричните средства за предходната година и съответния процент, определен съгласно чл. 77н, ал. 3 ЗППЦК, и произведението на средномесечната наличност на финансовите инструменти и другите активи, оценени съгласно Наредба 23 за предходната година, и съответния процент, определен съгласно чл. 77н, ал. 3 ЗППЦК.

Чл. 18 (нов, 2024) (1) Промените в тези Правила влизат в сила от първия работен ден на месеца, следващ месеца, в който са приети промени от Съвета на директорите на ИП "СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ" АД.

(2) Променените правила се предоставят за информация на обществеността чрез публикуване на интернет страницата на ИП, и се предоставят на Комисията за финансов надзор в качеството на регулаторен орган, не по-късно от два работни дни след приемането на промени от Съвета на директорите на ИП "СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ" АД.

Тези Правила са приети от Съвета на директорите на ИП "СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ" АД с решение от 30 Юни 2008 г. и са допълнени и изменени с решение на Съвета на директорите на ИП "СОФИЯ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ" АД от 31.10.2024 г.